Dosar nr.2a-493/2024 judecătoria Bălţi, sediul Sîngerei, judecător Iu.Malcoci

D E C I Z I E

13 martie 2025
mun.Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord

În componenţa:
Preşedintele şedinţei Stanislav Grosu
Judecătorii Alina Ţihonschi şi Radu Holban
Grefier Natalia Pasat

examinând în şedinţă publică apelul declarat de Crucieru Vasile, în persoana reprezentantului, avocat Buciucianu Sergiu, împotriva hotărârii judecătoriei Bălţi, sediul Sîngerei din 14 februarie 2024 şi a încheierii din 17 noiembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Puşcaş Valentin către Crucieru Vasile cu privire la încasarea datoriei şi a cheltuielilor de judecată,-

c o n s t a t ă :

Pretenţiile reclamantului:

1. La data de 03 aprilie 2023, reclamantul Puşcaş Valentin a depus cerere de chemare în judecată către Crucieru Vasile cu privire la încasarea datoriei şi cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, la 18.09.2017 a încheiat cu pârâtul Crucieru Vasile un contract de împrumut, unde Puşcaş Valentin în calitate de împrumutător a acordat pârâtului Crucieru Vasile în calitate de împrumutat un împrumut în mărime de 206.000,00 lei.
3. Conform recipisei semnate, pârâtul Crucieru Vasile, s-a obligat să restituie împrumutul acordat integral, până la data de 01.08.2018.
4. La expirarea termenului de restituire a împrumutului şi la numeroase adresări verbale şi telefonice adresate pârâtului Crucieru Vasile în vederea onorării obligaţiei de restituire a sumei împrumutate, acestea nu s-au soldat cu succes, ultimul învocând diferite pretexte.
5. În vederea soluţionării litiiului pe cale amiabilă, la 14.09.2020 pârâtului Crucieru Vasile a fost înmânată sub semnatură somaţia în vederea respectării obligaţiunilor şi restituirea împrumutului acordat. Însă până în prezent pârâtul Crucieru Vasile nu şi-a îndeplinit obligaţiunile în vederea restituirii împrumutului.
6. Solicită reclamantul încasarea de la Crucieru Vasile a datoriei contractuale în mărime de 206.000,00 lei, taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 6.180,00 lei şi cheltuieli de asistenţă juridică în sumă de 3.000,00 lei.
7. La 01.11.2023, reprezentantul pârâtului Crucieru Vasile, avocatul Buciuceanu Sergiu, a depus cerere privind ridicarea excepţiei de tardivitate.
8. Prin încheierea Judecătoriei Bălţi, sediul Sângerei din 17 noiembrie 2023, a fost respinsă cererea privind aplicarea excepţiei de tardivitate la acţiunea depusă de Puşcaş Valentin către Crucieru Vasile cu privire la încasarea datoriei şi a cheltuielilor de judecată.

Poziţia instanţei de fond:

9. Prin hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul Sîngerei din 14 februarie 2024 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Puşcaş Valentin către Crucieru Vasile cu privire la încasarea datoriei şi a cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la Crucieru Vasile în beneficiul lui Puşcaş Valentin datoria în mărime de 206.000,00 lei, cheltuielile privind asistenţă juridică în sumă de 3.000,00 lei şi cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat, în mărime de 6.180,00 lei.

Solicitarea apelantului:

10. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanţei, la data de 07 martie 2024, Crucieru Vasile, în persoana reprezentantului, avocat Buciucianu Sergiu a depus apel nemotivat, prin care a solicitat admiterea cererii, casarea hotărârii contestate, cu pronunţarea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată depusă de Puşcaş Valentin să fie respinsă integral.

11. Prin încheierea Colegiului Civil al Curţii de Apel Bălţi din 20 mai 2024 nu s-a data curs cererii de apel depusă de apelantul Crucieru Vasile şi s-a acordat termen până la 18 iunie 2024 pentru înlăturarea neajunsurilor apelului.

12. La data de 18 iunie 2024, apelantul Crucieru Vasile, prin intermediul avocatului Buciucianu Sergiu, a depus apel motivat, prin care a solicitat admiterea apelului, anularea încheierii de respingere a cererii de ridicare a excepţiei de tardivitate, casarea hotărârii instanţei de fond, cu emiterea unei hotărâri noi prin care să fie respinsă acţiunea ca tardivă.

Argumentele părţilor:

13. În motivarea apelului, apelantul Crucieru Vasile, în persoana reprezentantului, avocat Buciucianu Sergiu, a indicat că prezentului proces îi sînt aplicabile normele Codului civil în vigoare la 18.09.2017, ori reprezentantul lui Puşcaş Valentin, avocatul Oceredníi Roman aplică eronat prezentei speţe prevederile art.402 alin.(1) Cod civil în vigoare la moment.

14. Menţionează apelantul, că chiar şi instanţa de fond în încheierea din 02 martie 2023, fiind dusă în eroare de Puşcaş Valentin, indică eronat prevederile art.402 alin.(1), (2) Cod civil.

15. Cu referire la întreaga cronologie a dosarelor civile care au la bază recipisa din 18.09.2017, indică următoarele:

16. Dosarul nr.2-3289/2021 înregistrat la 02.08.2021: încheierea de scoatere de pe rol din 23 noiembrie 2021, rămasă irevocabilă la 09 decembrie 2021; încheierea din 04 mai 2022, rămasă irevocabilă la 19 mai 2022, care de fapt a menţinut încheierea din 23 noiembrie 2021, rămasă irevocabilă la 09 decembrie 2021.

17. Cu referire la dosarul 2-5096/2022 înregistrat la 04.11.2022, (09 decembrie 2021-04.11.2022 - diferenţa 330 zile din presupusele 6 luni echivalent a 180 de zile), chiar dacă s-ar admite prevederile presupusului art.402 Cod civil, termenul de 6 luni a expirat. Încheierea de scoatere de pe rol din 23 noiembrie 2022 rămasă irevocabilă.

18. Dosarul nr.2-1504/2022 înregistrat la 09.12.2022 - restituit.

19. Dosarul nr.2-47/2023 înregistrat la 05.01.2023 - încheierea din 02 martie 2023 de scoatere de pe rol rămasă irevocabilă din 18 martie 2023, încheierea din 29 martie 2023, mneţinerea încheierii din 02 martie 2023.

20. Dosarul actual nr.2-418/2023 înregistrat la 03.04.2023.

21. Reiterează apelantul că, la acest capitol Codul civil în vigoare la 18.09.2017 - momentul naşterii raporturilor juridice, prevedea la art.271, că acţiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripţie extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripţia, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. Prin urmare invocă expirarea termenului de prescripţie extinctivă înăuntrul căruia Puşcaş Valentin urma să îşi apere dreptul prin intermediul instanţei de judecată.

22. Totodată, Codul civil în vigoare la 18.09.2017, prevedea la art.272 alin.(3) că prescripţia începe să curgă de la data cînd obligaţia devine exigibilă, iar în prezenta speţă obligaţia a devenit exigibilă la 31 iulie 2018.

23. Atrage atenţia apelantul că initmatul Puşcaş Valentin nu a solicitat repunerea în termen.

24. Din raţionamentele Curţii Europene pentru Drepturile Omului se menţionează că, dreptul de acces la justiţie prin prisma normelor naţionale şi internaţionale art.6 CEDO, nu implică un acces nelimitat, ci cu realizarea condiţiilor pentru aceasta. Justiţiabilul fiind obligat să întreprindă anumite acţiuni, de fond şi formă, inclusiv, să respecte termenul pentru aceasta. în caz contrar, se aplică sancţiunile corespunzătoare omiterea termenului şi posibilitatea respingerii cererii. Acţionarea contrară, fiind condamnată de CtEDO, relevant fiind cazul Melnic c. Moldovei. Chestiunile cu privire la termenele de prescripţie urmează a fi abordate cu diligenţă de către instanţele de judecată.

25. Menţionează că în ceea ce priveşte tardivitatea, instanţele naţionale urmează să constate atare împrejurări ori neglijarea abordării subiectului tardivităţii în cauza Nichifor c. Moldovei din 20 septembrie 2016 CtEDO a constatat violarea art.6 notând că chestiunea termenului de prescripţie invocată de reclamant în cadrul procedurilor constituia un argument important, deoarece fiind admis putea duce la respingerea acţiunii.

26. Concomitent, reiterează apelantul poziţia Curţii Constituţionale expusă în Decizia de inadmisibilitate din 05.04.2019 a sesizării nr.67g/2019 privind excepţia de neconstituţionalitate a articolului 186^1 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în sensul că „îndeplinirea acţiunilor procedurale şi respectarea cerinţelor cu privire la admisibilitate constituie un aspect important al certitudinii juridice.”

27. Prin referinţa depusă la data de 16 iulie 2024 de către intimatul Puşcaş Valentin, prin intermediul avocatului Oceredнîi Roman, se solicită respingerea apelului înaintat de Crucieru Vasile cu menţinerea hotărârii instanţei de fond fără modificări.

28. În şedinţa de judecată a instanţei de apel avocatul Buciucianu Sergiu, în interesele apelantului Crucieru Vasile, a solicitat să fie admis apelul înaintat pe motivele invocate, casate hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul Sîngerei din 14 februarie 2024 şi încheierea din 17 noiembrie 2023, cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Puşcaş Valentin să fie respinsă ca tardivă.

29. Reprezentantul intimatului, avocatul Oceredнîi Roman a solicitat să fie respins apelul înaintat cu menţinerea hotărârii instanţei de fond.

Aprecierea instanţei de apel:

30. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, studiind lucrările cauzei în raport cu normele legale aplicabile speţei, Colegiul civil consideră apelul întemeiat şi care urmează a fi admis, cu casarea hotărârii şi a încheierii contestate, cu emiterea unei noi

hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Puşcaş Valentin să fie respinsă ca tardivă, din următoarele motive:

31. În conformitate cu art.385 lit.c) Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, emiţând o nouă hotărâre;

32. Conform art.386 alin.(1) Cod de procedură civilă, hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

33. În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

34. Din conţinutul celor relatate, Colegiul civil reţine că sarcina instanţei de apel derivă din dispoziţiile art.373 alin.(1), (2) şi (5) Cod de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

35. Instanţa de apel menţionează că art.6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii.

36. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

37. În corespundere cu prevederile art.5 alin.(1) Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

38. În opinia Colegiului, prima instanţă, nu a ţinut cont de aceste deziderate, nu a dat eficienţă deplină tuturor circumstanţelor cauzei şi înscrisurilor prezentate, fapt ce a condus la adoptarea hotărârii, care nu este bazată pe fundament temeinic şi materialul probator administrat.

39. Din probatoriul administrat în speţă Colegiul a stabilit, că potrivit recipisei din 18 septembrie 2017, pârâtul Crucieru Vasile a împrumutat de la reclamantul Puşcaş Valentin suma de 206.000,00 lei, cu obligarea de a restitui împrumutul până la 01 august 2018 (f.d.8).

40. La data de 14 septembrie 2020, reclamantul Puşcaş Valentin l-a somat pe Crucieru Vasile privind restituirea împrumutului în termen de 3 zile calendaristice din momentul recepţionării notificării. Deşi a recepţionat somaţia (f.d.9), pârâtul a lăsat-o fără răspuns şi satisfacţie.

41. La data de 03 aprilie 2023, reclamantul Puşcaş Valentin a depus prezenta cerere de chemare în judecată prin care a solicitat încasarea de la Crucieru Vasile datoriei în sumă de 206.000,00 lei şi a cheltuielilor de judecată.

42. În cadrul şedinţei de judecată din 01.11.2023, reprezentantul pârâtului Crucieru Vasile, avocatul Buciuceanu Sergiu, a ridicat excepţia de tardivitate.

43. Prin încheierea Judecătoriei Bălţi, sediul Sângerei din 17 noiembrie 2023, a fost respinsă cererea pârâtului privind aplicarea excepţiei de tardivitate la acţiunea depusă de Puşcaş Valentin către Crucieru Vasile cu privire la încasarea datoriei.

44. Prin hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul Sîngerei din 14 februarie 2024 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Puşcaş Valentin şi s-a încasat de la Crucieru Vasile în beneficiul lui Puşcaş Valentin datoria în mărime de 206.000,00 lei, cheltuielile privind asistenţă juridică în sumă de 3.000,00 lei şi cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat, în mărime de 6.180,00 lei.

45. Nefiind de acord cu hotărârea instanţei de fond din data de 14 februarie 2024 şi cu încheierea din 17 noiembrie 2023, Crucieru Vasile, în persoana reprezentantului, avocat Buciucianu Sergiu, a declarat apel împotriva acestora, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii şi a încheierii instanţei de fond, cu emiterea unei hotărâri noi prin care să fie admisă excepţia de tardivitate şi respinsă cererea de chemare în judecată, ca fiind tardivă.

46. Verificând legalitatea actelor de dispoziţie contestate, prin prisma argumentelor invocate şi a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material şi procedural aplicabile la soluţionarea speţei date, Colegiul consideră că concluzia primei instanţe este una incorectă, rezultată din aprecierea greşită a materialului probator şi interpretarea eronată a normelor de drept material.

47. Pentru a elucida aspectele abordate în speţă, instanţa de apel va raporta circumstanţele cauzei la normele de drept material ce reglementează raportul juridic dedus judecăţii.

48. Conform art.9 alin.(1) Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Aliniatul (2) lit.a) al aceluiaşi articol prevede că, drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.

49. Potrivit art.10 alin.(1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară.

50. Conform prevederilor art.15 alin.(1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

51. Potrivit art.7 alin.(6) Cod civil, dispoziţiile legii noi privitoare la termenele de prescripţie atît extinctivă, cît şi achizitivă (uzucapiune) se aplică termenului de prescripţie care a început să curgă înainte de data intrării ei în vigoare şi nu a expirat înainte de acea dată. În acest caz, termenul curs anterior se ia în cont. Începutul, suspendarea şi

întreruperea termenului de prescripţie se determină, pentru perioada anterioară intrării în vigoare a legii noi, de legea veche. (7) Dacă termenul de prescripţie prevăzut de legea nouă este mai scurt decît cel prevăzut de legea veche, atunci, începînd cu data intrării în vigoare a legii noi, începe să curgă un nou termen de prescripţie în condiţiile legii noi. În acest caz, termenul curs anterior nu se ia în cont. Dispoziţiile prezentului alineat se aplică şi în cazul în care legea nouă declară prescriptibil extinctiv dreptul la acţiune care conform legii vechi era imprescriptibil extinctiv. (8) În cazul menţionat la alin. (7), dacă termenul de prescripţie prevăzut de legea veche expiră înainte de termenul de prescripţie prevăzut de legea nouă, prescripţia se împlinește la expirarea termenului stabilit de legea veche.

52. Conform art.267 alin.(1) Cod civil (în vigoare până la data de 01.03.2019), termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani. Prevederi similare sunt stabilite de norma art.391 Cod civil (în redacţia după data de 01.03.2019).

53. În conformitate cu art.271 Cod civil (în redacţia până la data de 01.03.2019), acţiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripţie extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripţia, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripţia poate fi opusă de îndreptăţit numai în cazul în care instanţa se pronunţă asupra fondului.

54. Asemenea prevederi au fost reglementate de art.394 Cod civil (în redacţia după data de 01.03.2019), potrivit cărora acţiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripţie extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepţia de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

55. Conform art.272 alin.(1) Cod civil (în redacţia până la data de 01.03.2019), termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. Norma art.395 alin.(1) Cod civil (în redacţia după data de 01.03.2019) prevede asemenea dispoziţii.

56. În temeiul art.277 alin.(1) lit.a) Cod civil (în redacţia până la data de 01.03.2019), cursul prescripţiei extinctive se întrerupe în cazul intentării unei acţiuni în modul stabilit. (2) După întreruperea cursului prescripţiei extinctive, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs pînă la întreruperea cursului prescripţiei extinctive nu se include în noul termen de prescripţie extinctivă.

57. Iar potrivit art.278 Cod civil (în redacţia până la data de 01.03.2019), dacă instanţa judecătorească a scos cererea de pe rol, cursul prescripţiei extinctive care a început până la intentarea acţiunii continuă fără întrerupere.

58. De asemenea, în temeiul art.402 alin.(1) Cod civil (redacţia după data de 01.03.2019), dacă instanţa de judecată a restituit cererea, a scos cererea de pe rol sau a anulat ordonanţa judecătorească, cursul prescripţiei extinctive care a început până la intentarea acţiunii continuă fără întrerupere. (2) Cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data când a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol sau de anulare a ordonanţei, depune o nouă acţiune, prescripţia este considerată întreruptă prin acţiunea precedentă cu condiţia ca noua acţiune să fie admisă.

59. Conform art.186^1 alin.(1) CPC, cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a

cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripţie sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepţiei, instanţa de judecată examinează excepţia de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

60. Colegiul remarcă că, din anexele la dosar se atestă că relaţiile obligaţionale între părţi rezultă din recipisa din 18 septembrie 2017, potrivit căreia Crucieru Vasile a împrumutat de la reclamantul Puşcaş Valentin suma de 206.000,00 lei şi s-a obligat să restituie împrumutul până la 01 august 2018.

61. Deci, întrucât termenul limită de achitare a datoriei a fost data de 01 august 2018, atunci, începând cu 02 august 2018 partea pârâtă este în întârziere şi, potrivit normelor legale enunţate supra, din data întârzierii a început să curgă termenul de prescripţie extinctivă de 3 ani al dreptului la acţiune. Potrivit regulei generale, termenul de prescripţie extinctivă expiră la data de 02 august 2021.

62. Actele dosarului atestă, că pentru prima dată reclamantul Puşcaş Valentin a înaintat acţiunea în judecată la data de 02 august 2021, prin care a solicitat încasarea de la Crucieru Vasile a datoriei în mărime de 206.000,00 lei. În aşa mod, reclamantul Puşcaş Valentiv, şi-a exercitat dreptul la această acţiune în termen.

63. La fel, se constată, că prin încheierea judecătoriei Bălţi, sediul central din 23 noiembrie 2021 cererea de chemare în judecată înaintată de Puşcaş Valentin a fost scoasă de pe rol (f.d.83-84). Prin încheierea judecătoriei Bălţi, sediul central din 04 mai 2022 s-a respins cererea lui Puşcaş Valentin cu privire la anularea încheierii judecătoriei Bălţi, sediul central din 23 noiembrie 2021. Prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 10 octombrie 2022 s-a restituit, ca fiind depus tardiv, recursul declarat de Puşcaş Valentin împotriva încheierii jduecătoriei Bălţi, sediul Central din 23 noiembrie 2021 (f.d.83-89).

64. La data de 04 noiembrie 2022, Puşcaş Valentin a înaintat, în mod repetat, acţiunea în judecată de încasare a datoriei de la Crucieru Vasile.

65. Prin încheierea judecătoriei Bălţi, sediul central din 23 noiembrie 2022 s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de Puşcaş Valentin împotriva lui Crucieru Vasile cu privire la încasarea datoriei şi a cheltuielilor de judecată (f.d.91-92).

66. Ulterior, la 09 decembrie 2022, Puşcaş Valentin a înaintat, din nou, acţiunea în judecată de încasare a datoriei de la Crucieru Vasile, care, potrivit informaţia plasată pe portalul instanţei, a fost restituită, încheierea fiind publicată la data de 16.11.2023 (f.d.93).

67. La data de 05 ianuarie 2023, Puşcaş Valentin a depus pentru a parta oară aceiaşi acţiune în judecată, prin care a solicitat încasarea de la Crucieru Vasile a datoriei în mărime de 206.000,00 lei.

68. La fel se constată, că în cadrul acestei acţiuni, partea pârâtă a ridicat excepţia de tardivitate.

69. Astfel, prin încheierea judecătoriei Bălţi, sediul central din 02 martie 2023 s-a respins cererea de aplicare a excepţiei de tardivitate înaintată de reprezentantul pârâtului Crucieru Vasile, avocatul Buciuceanu Sergiu, ca fiind neîntemeiată (f.d.76-77).

70. În aceiaşi zi, prin încheierea judecătoriei Bălţi, sediul central din 02 martie 2023, cererea de chemare în judecată depusă de Puşcaş Valentin a fost scoasă de pe rol în baza art.267 lit.g) CPC. Iar prin încheierea judecătoriei Bălţi, sediul Sîngerei din 29 martie 2023

s-a respins cererea lui Puşcaş Valentin cu privire la anularea încheierii judecătoriei Bălţi, sediul Sîngerei din 02 martie 2023 (f.d.94-98).

71. Iar, într-un final, Colegiul constată, că la data de 03 aprilie 2023, reclamantul Puşcaş Valentin a depus prezenta cerere de chemare în judecată către Crucieru Vasile cu privire la încasarea datoriei în mărime de 206.000,00 lei.

72. La 01 noiembrie 2023, reprezentantul pârâtului Crucieru Vasile, avocatul Buciuceanu Sergiu, a ridicat excepţia de tardivitate.

73. Reprezentantul reclamantului Puşcaş Valentin, avocatul Oceredniî Roman, a pledat pentru respingerea cererii privind excepţia de tardivitate, din motivul, că ultima acţiune din 03 aprilie 2023 a fost depusă în condiţiile art.402 alin.(1) Cod civil şi anume, în termenul de 6 luni de la data când a devenit irevocabilă încheierea de scoatere a cererii de pe rol din 02 martie 2023, totodată, ţinând cont de faptul prin încheirea irevocabilă a judecătoriei Bălţi, sediul central din 02 martie 2023, care are valoarea lucrului judecat, s-a constatat că acţiunea din 05 ianuarie 2023 a fost depusă în termen.

74. Raportând circumstanţele cauzei la prevederile normelor legale, enunţate supra, Colegiul civil constată că, în speţă, termenul de prescripţiei extinctivă a început să curgă înainte de 01 martie 2019, dar nu era expirat la acea dată, ci şi-a continuat cursul. Respectiv, litigiului în cauză se aplică principiul aplicării imediate a legii noi, dictat la art.7 alin.(6) Cod civil.

75. Aşa dar, norma enunţată divizează cursul prescripţiei extinctive în cauză în două perioade şi anume:

- din data de 02 august 2018 până la 28 februarie 2019 litigiului se aplică dispoziţiile art.278 Cod civil (în redacţia până la 01.03.2019), care nu prevedea efectul întreruptiv retroactiv (art.402 alin.(2));
- de la 01 martie 2019 şi până la expirarea termenului - litigiului se aplică dispoziţiile art.402 Cod civil (în redacţia după 01.03.2019), care prevede efectul întreruptiv retroactiv

76. În speţă, reclamantul Puşcaş Valentin a depus pentru prima dată o acţiune faţă de Crucieru Vasile la data de 02 august 2021 de încasare a datoriei, scadentă la 01 august 2018 (prescripţia extinctivă a început să curgă la 02 august 2018).

77. La data de 08 decembrie 2021 rămâne irevocabilă încheierea judecătoriei Bălţi, sediul central din 23 noiembrie 2021 de scoaterea cererii de pe rol.

78. La data de 04 noiembrie 2022, 09 decembrie 2022 şi, respectiv, 05 ianuarie 2023, reclamantul a depus, în mod repetat, acţiuni în judecată de încasare a datoriei de la Crucieru Vasile, care au fost fie restituite, fie scoase de pe rol.

79. La data de 03 aprilie 2023, reclamantul Puşcaş Valentin a formulat o nouă acţiune, care, fiind depusă contrar art.402 alin.(2) Cod civil, nu a produs efect întreruptiv, iar prescripţia extinctivă fiind expirată la 02 august 2021.

80. În susţinerea concluziei enunţate, Colegiul civil reţine, că norma art.402 alin.(2) Cod civil prevede o excepţie de la principiul, că nerespectarea condiţiilor de exercitare a acţiunii nu are efect întreruptiv asupra prescripţiei extinctive.

81. Astfel, în sensul normei enunţate, pentru ca acţiunea repetată să aibă efectul întreruptiv retroactiv, aceasta urmează să întrunească două condiţii cumulative şi anume:

- acţiunea repetată să fie exercitată în termenul de 6 luni, care începe a curge din ziua ce urmează ziua în care a devenit irevocabilă încheierea de restituire a primei cererii

sau de scoatere a cererii de pe rol. La aplicarea articolului este irelevant dacă titularul dreptului a exercitat o cale de atac în privinţa încheierii judecătoreşti sau nu;

- acţiunea repetată să fie admisă.

82. Deci, efectul întreruptiv retroactiv nu se recunoaşte dacă acţiunea repetată nu este soluţionată în fond (fie că este restituită, ori încetat procesul ori scoasă cererea de pe rol). În caz dacă titularul dreptului depune o a **treia** acţiune, aceasta nu va beneficia de efectul întreruptiv retroactiv al **primei** acţiuni, dar poate beneficia de eventualul efect întreruptiv retroactiv al celei de a **doua** acţiuni, dacă sunt întrunite condiţiile art.402 strict în privinţa acţiunii a doua şi a treia.

83. Aici se reţine, că dacă prima acţiune este prescrisă extinctiv, atunci şi acţiunea repetată este prescrisă extinctiv.

84. La caz, cererea de chemare în judecată depusă la data de 02 august 2021 a fost scoasă de pe rol prin încheierea judecătorească din 23 noiembrie 2021. Acţiunea repetată din 04 noiembrie 2022 nu a fost examinată în fond, mai mult, aceasta a fost depusă peste 6 luni după ce încheierea din 23 noiembrie 2021 a devenit irevocabilă. Respectiv, acţiunea din 04 noiembrie 2022 nu a beneficiat de efectul întreruptiv retroactiv al primei acţiuni, ca urmare, a devenit prescrisă.

85. Întrucât a doua acţiune din 04 noiembrie 2022 este prescrisă extinctiv, atunci şi următoarele acţiuni, inclusiv, cea a cincea, depusă la 03 aprilie 2023, sunt prescrise extinctiv.

86. Colegiul va respinge ca fiind nejustificată afirmaţia reprezentantului reclamantului, avocatului Ocerednîi Roman, precum că a cincea acţiune a fost depusă în termen, conform art.402 alin.(2) Cod civil, având în vedere că prin încheierea judecătoriei Bălţi, sediul central din 02 martie 2023, care are valoarea lucrului judecat, instanţa a respins excepţia de tardivitate şi a constatat că a parta acţiune din 05 ianuarie 2023, este depusă în termen.

87. Or, în sensul legii, autoritatea lucrului judecat au doar hotărârile judecătoreşti prin care a fost soluţionat fondul oricărei cauze civile, când instanţa a dat o apreciere finală unei chestiuni, constatarea căreia nu mai poată fi pusă în discuţie. Ca să aibă caracterele lucrului judecat, hotărârea trebuie să întruneacă următoarele caracteristici: 1) exclusivitatea (face ca un nou litigiu între aceleaşi părţi, pentru acelaşi obiect şi aceleaşi temeiuri să nu mai fie cu putinţă); 2) incontestabilitatea (hotărârea nu mai poate fi atacată, decât cu revizuire); 3) executorialitatea (hotărârea poate fi pusă în executare de către partea câştigătoare); 4) prejudicialitatea (elementele de fapt şi de drept constatate de către instanţă nu pot fi apreciate în alt mod de către alte instanţe şi nu se cer a fi dovedite din nou, într-un alt proces la care participă aceleaşi persoane) şi 5) obligativitatea (hotărârea este obligatorie pentru părţi şi produce efecte corespunzătoare între acestea şi succesorii lor, precum şi pentru toate autorităţile publice, asociaţii obşteşti, persoane oficiale, organizaţii şi persoane fizice)

88. În speţă, a parta acţiune din 05 ianuarie 2023 a fost scoasă de pe rol, nefiind examinată în fond. Prin urmare, încheierea judecătoriei Bălţi, sediul central din 02 martie 2023 privind respingerea excepţiei de tardivitate (în a parta acţiune) nu are valoarea lucrului judecat, iar constatările din aceasta nu sunt obligătorii pentru instanţa care judecă a cincea acţiune.

89. Distinct din cele constatate, Colegiul reiterează că termenul de prescriere a prezentei acţiuni nu a fost întrerupt, iar cerere de chemare în judecată depusă de către

reclamantul Pușcaș Valentin la data de 03 aprilie 2023, este tardivă, or termenul de prescripție extinctivă a expirat la 02 august 2021, în condițiile enunțate supra.

90. Astfel, Colegiul reiterează concluzia privind admiterea cererii de apel declarată de Crucieru Vasile, în persoana reprezentantului, avocat Buciucianu Sergiu, or la caz se constată cu certitudine că reclamantul a omis termenul de prescripție stabilit de lege și nu a solicitat repunerea în termen a cererii de chemare în judecată din 03 aprilie 2023.

91. Luând în considerație circumstanțele de fapt constatate și normele de drept reținute supra, Colegiul civil ajunge la concluzia privind admiterea apelului declarat de Crucieru Vasile, în persoana reprezentantului, avocat Buciucianu Sergiu, casarea integrală a hotărârii judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 14 februarie 2024 și a încheierii din 17 noiembrie 2023, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care se va admite cererea privind excepția de tardivitate, formulată de Crucieru Vasile, în persoana reprezentantului, avocat Buciucianu Sergiu și se va respinge cererea de chemare în judecată înaintată de Pușcaș Valentin către Crucieru Vasile cu privire la încasarea datoriei, ca fiind tardivă.

92. În conformitate cu art.385 lit.c) CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord,

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de Crucieru Vasile, în persoana reprezentantului, avocat Buciucianu Sergiu.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 14 februarie 2024 și încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 17 noiembrie 2023, cu emiterea unei noi hotărâri, după cum urmează:

Se admite cererea privind excepția de tardivitate, formulată de Crucieru Vasile, în persoana reprezentantului, avocat Buciucianu Sergiu.

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de Pușcaș Valentin către Crucieru Vasile cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, ca fiind tardivă.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței Stanislav Grosu

Judecătorii Alina Țihonschi

Radu Holban